

Sångpostillan - Tjugonde söndagen efter Trefaldighet

Bidrag från Bengt Pleijel
2008-12-09
Senast uppdaterad 2008-12-15

Tjugonde söndagen efter Trefaldighet

Att leva tillsammans

Tredje årgångens läsningar:

GT-text: Tobit 10:7-13

Epistel: Andra Thimoteosbrevet 1:3-5

Evangelium: Matteus 13:53-57

Psaltarpsalm: 68:5-7

Dagens bön:

Barmhärtige Fader,

du som dukar ditt bord för oss,

sänd din Ande i våra hjärtan,

så att vi delar vårt bröd med vår nästa.

Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre.

Amen.

Tjugonde söndagen efter Trefaldighet har som tema Att leva tillsammans. Tidigare var temat Våra hem. Nu finns det ingen söndag som har det temat. Men det är ju klart att det inte är bara i våra hem, vi behöver lära oss att leva tillsammans.

Psalmen 93 där vi ber Jesus, Guds Son, träd in i denna skara skall hjälpa oss in i dagens tema. Om Jesus får komma in i våra mänskliga relationer kan vi få mycken hjälp. Vi använder fem nycklar, som kan hjälpa oss ur vårt instängda, egotrippade liv. Vi ber Jesus vår Herre att komma in till oss med liv och kärlek.

Psalmen 93 är skriven 1860 av den tyske prästen Julius Disselhoff och översattes 1890 av kyrkoherden i Söderhamn Robert Teodor Kihlberg. Den bearbetades 1908 av kyrkoherden i Sjögerstad i Västergötland Paul Nilsson och 1980 av Anders Frostensson. Melodin är av Johan Crüger, som anses vara en av de främsta koralskaparna på 1600-talet.

Predikans text: Matteus 13:53-57

När Jesus hade avslutat sina liknelser, lämnade han trakten.

Han kom till sin hemstad, och där undervisade han i synagogan, så att man häpnade och sade: ”Varifrån kommer den mannens visdom och underverk?

Är det inte snickarens son? Heter inte hans mor Maria och hans bröder Jakob och Josef och Simon och Judas? Och bor inte alla hans systrar här hos oss? Varifrån har han då allt detta?”

Så blev han en stötesten för dem. Men Jesus sade till dem: ”En profet blir ringaktad bara i sin hemstad och i sitt hem.”

Vi läser psalm 93 vers 1.

Jesus, Guds Son, träd in i denna skara.

Oss med din Ande hägna och bevara,

låt våra hjärtan dina tempel vara,

Jesus vår Herre.

Nyckel 1: För att leva tillsammans behöver vi bli Ordbrukare

Matteus säger allra först: När Jesus hade avslutat sina liknelser …

Matteus berättar (Matt 13:1-2) att det var mycket folk omkring Jesus. När vi öppnar vår Bibel och läser om vad Jesus då sa och

gjorde är det precis som texten öppnar sig mot oss. Vi ser hur vi sitter bland dem. Jesus träder in i denna skara och börjar tala till dem och till oss i liknelser. Han berättar först om en jordbrukare som sår säd.

Det han då vill säga oss är att vi för att leva tillsammans behöver bli ORDBRUKARE. Vi behöver lära oss att arbeta med hjärtats mylla, rensa bort en massa ogräs, ta emot Jesu ord, bädda ned dem i vårt inre kärleksrum, vattna dem med bön och glädja oss över växt och frukt. Vi får en inre drivkraft att leva ut hans kärlek mot varandra.

I stor kärlek varnar han oss för den Onde (Matt 13:19), som snappar bort de ord vi fått. Jesus uppmanar oss se upp för stenar och bråte, som hindrar Ordets växt. Om vi inte har något rotfäste (Matt 13:20-21), kommer vi på fall precis som smålandsträden för Gudrun. Vi får också lyssna till Jesu varningar för ”hagalenskap” och ”multimiljonärs-drömmar”. Allt sådant ger andnöd och kväver ordet.

När vi bär Jesu ord inom oss – i hjärtats tempel - har vi det som bär oss när vi ramlar in i mänskliga relationer och svårigheter. Hans ord är liv för var och en som finner dem och läkedom för hela hans kropp (se Ordspråksboken 4:20-22). Vi behöver himmelrika krafter för att klara av mamma och syskon, familj och vänner och kompanjoner och andra jordiska svårigheter.

När Jesus hade avslutat sina liknelser lämnade han trakten, berättar Matteus. Ibland kan vi tycka att Jesus är så långt borta. Där är det viktigt att vi lär oss att bli ORDBRUKARE. Då har vi hans ord och hans närvaro i oss. Hans Ande bevarar oss i ordet och bevarar ordet i oss. Guds Ande föder fram lovsången i vårt inre kärleksrum, templet inom oss, där vi sjunger till hans ära.

Om detta sjunger vi nu i psalm 93 vers 1. Jesus Guds Son träd in i denna skara.

Vi läser psalm 93 vers 2.

Du som för oss har burit syndanöden,
värm våra själar med den starka glöden
att vi dig älskar trofast in till döden,
Jesus vår Herre.

Nyckel 2: För att leva tillsammans behöver vi Jesus som Frälsare.

Matteus berättar att Jesus kom till sin hemstad, och där undervisade han i synagogan, så att man häpnade…

Lukas har en skildring av ett besök som Jesus gjorde i Nasaret (Luk 4:16-23). Det skedde i början av hans verksamhet, strax efter dopet i Jordan. Nu är han i Nasaret igen. Precis som då undervisade han. Och precis som då häpnade man. Han talar om för dem och han talar om för oss vad han vill göra med oss och för oss. Vi läser Lukas 4:18-19. Jesus ger där sin programförklaring:

Herrens Ande är över mig,
ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga.
Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna
och syn för de blinda,
att ge de förtryckta frihet
och förkunna ett nådens år från Herren.

Jesu programförklaring betyder:

Han ser vår fattigdom. I våra hjärtan vill han stoppa ned glädjefrön.

När vi tar emot dem och vattnar dem med bön fylls vi av glädje.

Han ser hur bundna och låsta vi människor är. Den som är bunden och trött och tom frihet och glädje får (Psalm 39:2).

Han ser hur blinda vi går genom livet. Vi ser inte det verkliga livet. Han vill öppna våra ögon så att vi börjar se Livet med stort L.

Han ser hur vi trycks ned av bördor och bekymmer, synd och skam. Han kan lyfta av oss det och ge oss en ny frihet.

Han ser hur vi ser framtiden i svarta och mörka färger. Han kan och han vill ge oss en framtid och ett hopp, ett år av nåd och nya lösningar.

Lägg märke till detta: Himmelska krafter är över Jesus. Därför kan han ge glädje, befrielse, klarsyn, frihet och en framtid full av nåd. Vi behöver detta för att kunna leva tillsammans.

Lukas säger vad reaktionen blir på denna programförklaring alla prisade honom och häpnade över de ljuvliga ord som utgick ur hans mun.

Matteus säger i vår text. Man häpnade.

Samma reaktion läser vi om på flera håll.

När Jesus hållit sin Bergspredikan står det att folket var överväldigat av hans undervisning, för han undervisade med makt (Matt 7:28-29). De var alldeles överväldigade. De häpnade. Något sådant hade de aldrig hört förut. Han undervisade med makt. Jesus visar sin makt i ord och gärningar. Jesus bo-tar, helar, upprättar.

När Jesus stillat stormen så står det att folk häpnade och sade: Vem kan han vara? Till och med vindarna och sjön lyder honom (Matt 8:27). När Jesus botat den lame och talat om sin makt att förlåta synder då kom-mer denna reaktion bland folket som ser detta: De greps av fruktan och prisade Gud, som hade gett sådan makt åt människorna (Matt 9:6-8).

Några poliser sänds en gång ut för att gripa Jesus. Men de blir själva gripna av honom. De säger: Aldrig har någon människa talat som han (Joh 7:46). Jesus talade med makt och myndighet. Folk blir både träffade och trös-tade. Man får se Jesus som frälsare. Detta är vår andra tes idag:

Jesus vill vara vår frälsare som tar hand om vårt förflutna. I våra gårdagar finns det minnen av synd och sår, som tynger oss och förlamar oss. Ofta reagerar vi på gamla synder och sår. Besvikelse- och bitterhetssår, som vi fick för länge sedan, rivs upp, när besvikelse och bitterhet kommer. Men när vi släpper in frälsaren Jesus i våra minnen tar han bort synder, läker sår, omformar, förändrar oss och smälter det frusna inom oss. Han värmer våra själar med den starka glöden så att vi älskar honom och varand trofast in till döden.

För att kunna leva tillsammans behöver vi Jesus som vår frälsare. Vi sjunger psalm 93 vers 2 Du som för oss har burit syndanöden.

Vi läser psalm 93 vers 3.

Giv oss ditt milda, ditt ödmjuka sinne.
Hjälp att vår sköld vi i ditt saktmod finner,
att till din likhet närmare vi hinner,
Jesus vår Herre.

Nyckel 3: För att leva tillsammans behöver vi Jesus som Herre.

Matteus berättar inte bara att man häpnade över Jesu undervisning. Man sa också: Varifrån kommer den mannens visdom och underverk?

Varje vers i psalm 93 slutar med de orden: Jesus vår Herre. Vad betyder det? Jesus vill vara din Herre som leder dig in i dina morgondagar? Du har en liten herre om du låter dig fyllas av bekymmer och oro för framtiden. Men Jesus vill vara en stor Herre för dig. Du får gå in i morgondagarna tillsammans med honom. Varje dag tänder han sina ljusord i dig och varje dag får du ta emot något från honom för att dela med dig av åt människor, som har det svårt och mörkt och tråkigt.

Här hjälper oss två ord i texten att se detta: Visdom och underverk.

1. När Jesus får vara vår Herre ger han oss visdom (vishet).

För att leva tillsammans med andra behöver vi hans visdom. Jesus är Guds visdom, Guds vishet. (1 Kor 1:24). Vi behöver visdom och vishet när vi lever tillsammans med varandra. Ofta säger vi så mycket dumt och ovist. Munnen slinker. Människor blir sårade och arga och så kommer konflikter och krig.

Både till Job och till oss behöver Gud säga: Var tyst, så skall jag lära dig vishet (Job 33:33).

Platsen där vi lär oss visdom är i Kristus. Paulus säger att vi får tacka Gud för att vi är i Kristus Jesus, som Gud har för oss gjort vishet (1 Kor 1:30 Fb). Hur har vi hamnat i Kristus. Svar genom dopet. Vi är döpta in i Kristus för att vi ska kunna leva hans nya liv, står det i Rom 6:3-5. I dopets kraftfält kan vi bli utrustade med nådegåvan att tala visdomens ord, gåvan att meddela vishet (1 Kor 12:8).

Gåvan att meddela vishet är att inifrån förstå budskapet om vad Gud gjort för oss genom Jesu seger på Golgata. Då kan vi i svåra situationer hitta ord och uttryck som hjälper oss att förstå Guds vilja och lösning på problemen. Vi får Guds klarsynthet och kraft att säga de rätta orden. Anden visar vad vi skall säga. (Jfr Apg 6:10).

Du får nöd för en människa. Du vet inte vad du skall säga. Hela ditt inre ropar till Herren om hjälp. Han kan då låta ett ord av vishet bli en hjälp att förstå Guds lösning på problemen.

I dopets kraftfält får vi dagligen klä oss som kungabarn och ta emot hjälp att leva tillsammans som Jesus i innerlig medkänsla, vänlighet, ödmjukhet, mildhet och tålmod … (Kol 3:12).

2. När Jesus får vara vår Herre hjälper han oss förstå hans UNDERVERK.

Har du sett dem?

Se dig själv i spegeln. Titta noga, då kan du säga som David: Jag tackar dig för att jag är så underbart skapad (Psalt 139:14).

Jesus vill öppna dina ögon så att du ser hur genialiskt skapad du är och hur underbart danad människan bredvid dig är. Han vill locka fram en sund självkänsla både hos dig och (kanske genom dig) hos människan bredvid dig. Har du börjat upptäcka Jesu underverk, ser du dem över allt.

Detta var den tredje tesen: För att leva tillsammans behöver vi Jesus som Herre.

Han vill vara din Herre, din konung, din kärlek, din glädje, den som får ditt hjärta att sjunga tillsammans med alla heliga och saliga: Jesus är Herre! (1 Kor 12:3). Du har hittat källan, som varje dag värmer din inre människa och ger dig kraft att leva tillsammans med andra. Han gör det genom att ge dig sitt milda, sitt ödmjuka sinne. Han hjälper dig att lära känna hans saktmod och låta dig formas till hans likhet.

Vi sjunger psalm 93 vers 3.

Vi läser psalm 93 vers 4.

För oss den väg som fram i stillhet drager,
giv oss den kärlek som alltmer tilltager,
allt tror och hoppas, lider och fördrager,
Jesus, vår Herre.

Nyckel 4: För att leva tillsammans behöver vi fyllas av Ande.

I Nasaret hörde man Jesu visdom. Man såg hans underverk.

Vad blev reaktionen? Man häpnade. Men man började också ifrågasätta Jesus. Varifrån har han fått allt detta? Vem är han egentligen? Är det inte snickarens son? Heter inte hans mor Maria och hans bröder Jakob och Josef och Simon och Judas? Och bor inte alla hans systrar här hos oss? Varifrån har han då allt detta? Så blev han en stötesten för dem.

Enligt Lukas blir reaktionen att alla prisade honom och häpnade över de ljuvliga ord som utgick ur hans mun.

Det var ljuvliga ord! Men det blev rabalder ändå. Varför? Därför att de utgick ur hans mun. Ska han ta dessa ord i sin mun, han som är Josefs son? Vilken förmåtenhet!

Hedegård översätter: Då trädde alla upp som vittnen mot honom och förundrade sig över de nådens ord som han talade. Hela synagogan kom i uppror. Ögonen blixtrade. Knytnävar höjdes. Vassa ord slungades ut. Ska han, Josefs son, snickarpojken, ta sådana ord i sin mun? Vem tror du, att du egentligen är, Jesus Josefsson?

Grannar och släktingar i Nasaret reagerade. Men gjorde Josef och Maria och syskonen det också? Det sägs inte här. Man förmodar att Josef är död. Förmodligen är systrarna gifta och bor med sina familjer. Men hur ställde sig bröderna till honom? Till en början har Jesu bröder en avog inställning till Jesus. Johannes skriver att inte ens hans bröder trodde honom (Joh 7:5). Denna inställning förändrades efter hand. När Jesu apostlar väntar i bön på Pingstens Ande är Maria med och Jesu bröder (Apg 1:14 se också 1 Kor 9:5, 15:7, Gal 2:9).

Syskon kan vara härliga. Syskon kan också vara förfärliga. Man kan behöva himmelska krafter för att klara av att leva tillsammans både med syskon och andra människor. Den fjärde tesen säger: För att leva tillsammans behöver vi fyllas av Ande. Receptet är beskrivet i Efesierbrevet 5:18-21, Giertz översättning:

Låt er fyllas med Anden.

Då talar ni till varandra i psalmer och hymner och andliga visor.

Då sjunger ni och spelar i era hjärtan till Herrens ära.

Då tackar ni alltid vår Gud och Fader för allting i vår Herres Jesu Kristi namn.

Och då underordnar ni er under varandra, därför att ni vill lyda Kristus.

Den helige Ande ordnar vår inre motor. Anden ger oss en drivkraft att tala till varandra på ett nytt sätt. Anden ger oss en ny vilja att sjunga till Guds ära och inte vår egen. När vi fylls av Anden öppnas våra ögon så att vi ser hur Fadern vrider allt svårt till tacksägelse. Anden hjälper oss att inte se ned på varandra utan ställa oss under varandra. När vi gör det får vi ögontakt med Fadern, Sonen och den helige Ande. Ja, låt er fyllas av Anden, gör det! Då får vi hjälp att lugna ner oss, Jesus vår Herre kan

med sin Ande ge oss den kärlek som alltmer tilltager, allt tror och hoppas, lider och fördrager. Vi sjunger psalm 93 vers 4.

Vi läser psalm 93 vers 5.

Var oss i döden med din Ande nära.

Tårarnas sådd, låt den en gång få bära
skörd som oss gläder och blir dig till ära,
Jesus vår Herre.

Nyckel 5: För att leva tillsammans behöver vi lovsången.

Matteus säger att Jesus blev en stötesten för människorna i Nasaret, Och Jesus själv säger: En profet blir ringaktad bara i sin hemstad och i sitt hem och i versen efter vår text konstaterar Matteus att Jesus inte gjorde många underverk i Nasaret, eftersom de inte ville tro.

När vi lever tillsammans med andra kan det hända oss att människor stöter sig på oss, ringaktar oss, föraktar vad vi försöker göra för dem.

Det kan gå så. Vi kan få lida. Ibland lider vi för att vi är så dumma och då behöver vi be om förlåtelse och vishet. Ibland får vi lida för att vi vill hålla ihop med Jesus. Men då kan vi få känna detta egendomliga motstånd. Det blir som om allt slocknar för oss, döden vill släcka det liv vi fått, vi vill bara gråta.

Då får vi lyssna till Petrus som skriver till oss om detta i sitt kärleksbrev, 1 Petrus 4: 12 – 14.

Mina kära, bli inte överraskade av det eldprov ni måste gå igenom, som om det vore något oväntat som hände er. Gläd er i stället över att ni delar lidandena med Kristus, ty då får ni jubla av glädje också när hans härlighet uppenbaras. Saliga är ni om ni skymfas för Kristi namns skull, ty härlighetens ande, Guds ande, vilar över er.

Sjung min själ, låt världen höra lovsång även under nöd. (Psalm 44:4).

Jesus sjöng den lovsången.

De första kristna sjöng den.

Dagens vittnen och martyrer sjunger den.

Lovsång är den starkaste motmakten om alla makter som vill riva ned och döda. För att leva tillsammans behöver vi lovsången.

Du ordbrukare! Ta fram de fem nycklarna och använd dem.

Nyckel 1: För att kunna leva tillsammans behöver vi bli ORDBRUKARE.

Vilka råd får du?

Vilka varningar får du?

Läs, sjung psalm 93 vers 1.

Nyckel 2: För att kunna leva tillsammans behöver vi Jesus som FRÄLSARE.

Låt Jesu programförklaring tala till dig.

Herrens ande är över mig, ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet och förkunna ett nådens år från Herren. (Lukas 4:18-19).

Berätta med egna ord vad denna programförklaring innebär för dig.

Läs, sjung psalm 93 vers 2.

Nyckel 3: För att kunna leva tillsammans behöver vi Jesus som VÅR HERRE.

Berätta om hans VISDOM.

Hans UNDERVERK.

Läs, sjung psalm 93 vers 3.

Nyckel 4: För att kunna leva tillsammans behöver vi fyllas av ANDE.

Berätta om vad som händer med oss när vi fylls av Ande (Efesierbrevet 5:18-21).

Läs, sjung psalm 93 vers 4.

Nyckel 5: För att kunna leva tillsammans behöver vi LOVSÅNGEN.
Berätta om LOVSÅNGEN som motmakt mot alla makter som vill riva ned och döda.
Skriv upp och lär dig några lovsånger som är bra att ta till då ditt liv blir svårt.
Läs, sjung psalm 93 vers 5.